ગાંધીનગર સમાચાર

સલામી સવારની..

લેતી-દેતીમાં શાંતિ રાખીને બુદ્ધ થવું જોઈએ!
વાંકમાં હો તો, વિચારીને, યુદ્ધ કરવું જોઈએ!
ફધ્ધ હતા પુત્રો પર મૂલ્યો માટે મોરારજી-ગાંધી -
નેતાના પરિવારે પણ શુદ્ધ રહેવું જોઈએ!
(મહેફિલ કાંડ)

સુપ્રભાતમ્
સુરેશ પ્રા. ભટ્ટ
079-23226251

હાઈકુ

કૃષિ મેળામાં -
પાક આવ્યા પહેલાં -
ઉડે કાગડા...

ગુજુ છોકરાં -
પ્રવેશ-પરીક્ષામાં -
ધણી ન ધોરી...

ચિંતન

કાર્યાર્થિના દાક્ષિણ્યં ન કર્તવ્યમ્

ઉચ્ચ પદાસીને દાક્ષિણ્ય ન દાખવવું જોઈએ.

રાજયના જવાબદાર ઉચ્ચ પદે બિરાજેલ મંત્રી કે કારભારીએ, સુપરિચિત અને વિશ્વાસુ સાથીઓ સિવાય, અન્ય કોઈ સંદિગ્ધ વ્યક્તિ સાથે સરળ વ્યવહાર કે ઉદારતા દાખવવાની ભૂલ ન કરવી જોઈએ.

દાક્ષિણ્ય શબ્દ સરળતા અને ઉદારતાને પર્યાયવાચી છે. અહીં એનો ઉપયોગ 'ભોળપણ' તરીકે કરાયો છે. દુષ્ટો, દેશદ્રોહીઓ અને શત્રુઓ પ્રત્યે દાખવેલી ઉદારતા કયારેક ભયંકર વિપત્તિ સમાન બની જાય છે અને રાષ્ટ્રનો વિનાશ નોતરે છે.

આ ચાણક્યનીતિનો શ્લોક અત્યારે સંસદમાં ચાલતાં 'હેલીકોપ્ટર' કૌભાંડને સરસ રીતે લાગુ પડે છે વચેટિયા પર વિશ્વાસ રાખી થયેલા સોદા લાંબા ગાળે 'નુકશાની' જ અપાવે છે.

સુવિચાર

- અકારણ વેર બાંધવું નહીં, પણ શત્રુ આપણી ઉદારતાને કાયરતા ગણી લે ત્યારે કેવળ 'દર્શન' (તત્ત્વજ્ઞાન) ને બદલે 'સુદર્શ' (ચક્ર) ચલાવતા પણ આવડવું જોઈએ - **એસ. ભટ્ટાચાર્ય**
- કદી કોઈ કામ પડતું ન મૂકો કારણ કે લકવાગ્રસ્ત નિર્ણયશક્તિએ પરાજયનું પ્રવેશદ્વાર છે - **જનકલ્યાણ**
- સાચા મિત્રો કયારેક તમને અજાણ્યા લોકોના ચહેરાની પાછળ ઊભેલા જોવા મળશે - **પાબ્લો પિકાસો**
- પૈસાની જેમ મિત્રો મેળવવા સરળ છે, પણ જાળવવા મુશ્કેલ છે - **સંત રોબિન**
- જીદી માણસ અભિપ્રાયો ધરાવતો હોતો નથી, પણ અભિપ્રાયો એને જકડી રાખતા હોય છે - **મૃગેશ વૈષ્ણવ**
- બુદ્ધિશાળી વ્યક્તિ એવી કોઈ પરંપરા સ્વીકારી નથી શકતી કે જે બુદ્ધિની કસોટીએ ખરી ન ઉતરે- **ચંદ્રકાન્ત બક્ષી**
- આજનું ઔષધ : જાબું ના રસમાં રહેલા આર્યનથી લોહી સુધરે છે અને લીવરને પણ બળ મળે છે

(સંકલન : દિપક વી. આસરા)

બોધકથા

પરિશ્રમથી સફળતા મળે એ એક વાત છે પણ પછી સફળતા પચાવવી એ વધારે અગત્યની અલગ વાત છે. સામાન્ય માણસને ઓછી મહેનતે સફળતા સમૃદ્ધિ-સત્તા-પદ મળી જાય પછી એ 'આકાશ'માં ઉડવા લાગે છે. એનો 'અહમ્' અભિમાન બની છલકે છે. સમૃદ્ધિની સાથે સરળતા-સ્વભાવ બદલાય નહીં.

ઈન્ફોસીસના ચેરમેન નારાયણ મૂર્તિ આટલાં ઊંચે પદ પહોંચ્યા પછી પણ એમણે પોતાની જૂની કાર જ ચાલુ રાખી એમણે ધાર્યું હોત તો - લેક્ષસ, મર્સિડીઝ કે બીએમડબ્લ્યુ પણ વસાવી શક્યા હોત! તેમની ગાડી ડ્રાઈવર ચલાવતો હતો - ડ્રાઈવર કયારેક રજા પર હોય તો તેમની પત્ની સુધા મૂર્તિ તેમને તેમની કંપનીની ગાડીના નિયમ સ્ટોપ પર મૂકી આવતાં અને કંપનીની સ્ટાફ બસમાં જ જતા...

પદ અને સત્તાના ગુલામથી માણસનું પતન થાય છે - સફળતા પચાવતાં આવડવી જોઈએ.

કેન્દ્રને નાકલીટી તણાવતું ઉત્તરાખંડ

આખરે ઉત્તરાખંડનો ખેલ કેન્દ્ર સરકાર અને શાસક પક્ષને મોંઘો પડી ગયો છે. ફલોર ટેસ્ટમાં વિજેતા થયેલા પૂર્વ મુખ્યમંત્રી હરીશ રાવત બહુમતી સાબિત કરીને ફરી વાત સત્તાંનાં સૂત્રો સંભાળશે ત્યારે સ્વાભાવિક રીતે જ હતાશ થયેલા કોંગ્રેસજનોમાં નવી આશા અને ઉમંગનો સંચાર થશે. ઘટનાક્રમ બહુ જાણીતો છે અને નૈનીતાલ હાઈકોર્ટથી લઈ સુપ્રીમકોર્ટ સુધીના ન્યાયતંત્ર દ્વારા બંધારણનું ચુસ્ત અર્થઘટન કરી કેન્દ્રની કિન્નાખોરી સામે ઐતિહાસિક ચુકાદા અપાતા રહ્યા તે બાબત ભારતમાં ન્યાયપાલિકાને મૂઠી ઊંચેરાં સ્થાન અને માનની અધિકારિણી બનાવે છે. પાકિસ્તાન જેવા પાડોશી દેશમાં ન્યાયપાલિકા પણ શાસકવર્ગથી પ્રભાવિત થઈ આર્મી અને આઈએસઆઈને અનુકૂળ ચુકાદા આપતી કોઈ એ વિશ્વસનીય નથી રહી. ભારતમાં ન્યાયપાલિકાએ સર્વોચ્ચ સત્તાધીશોની કુત્સિત મંશા પારખી જઈ લોકશાહીના જનતની ખેવના કરીને દાખલા બેસાડવાનું કામ કર્યું છે. ઉત્તરાખંડ એનું ઝળહળતું છેલ્લું ઉદાહરણ છે. કેન્દ્રનાં ઈશારે ઉત્તરાખંડના કોંગ્રેસીઓમાં જ ફાટફૂટ પાડવાનું રાજકીય ષડયંત્ર યોજાયું હતું તે હવે કોઈથી અજાણ્યું નથી રહ્યું. જૂથબંધીથી પીડાતી કોંગ્રેસને એના જ અંસતુષ્ટો દ્વારા ઉથલાવી દેવાની રાજનીતિ અરૂણાચલમાં સફળ થઈ તેમ ઉત્તરાખંડમાં પણ પરિણામદાયી બની શકી હોત. હરકતસિંહ રાવત અને પૂર્વ મુખ્યમંત્રી બહુગુણા જેવા અસંતુષ્ટો દ્વારા ચલાવાતી ઝુંબેશનો રાજકીય ફાયદો ઉઠાવવા ભાજપની રાષ્ટ્રીય નેતાગીરીએ પદ્ધતિસરનું પ્લાનિંગ કર્યું; કેન્દ્રની ભાજપ સરકાર દ્વારા નિયુક્ત રાજયપાલ મારફત, મુખ્યમંત્રી બહુમતી ગુમાવી ચૂક્યા છે તથા સત્તા ટકાવી રાખવા વિધાનસભાના સભ્યોની 'ખરીદી' ચાલી રહી છે એવો રિપોર્ટ મંગાવી મુખ્યમંત્રીને એમની બહુમતી સિદ્ધ કરવાની તક આપ્યા વગર જ રાષ્ટ્રપતિ શાસન ઠોકી બેસાડાયું તે પછી કોંગ્રેસ પાસે અદાલતનો આશરો લેવા સિવાય કોઈ જ વિકલ્પ બચ્યો ન હતો. હરીશ રાવત સિંટગ ઓપરેશનમાં પણ ઝડપાઈ ગયા હતા. ડૂબતો માણસ તરણું ઝાલે એમ તેઓ ધારાસભ્યોને નાણાં આપી પટાવવાની કોશિશ કરતા હતા, તે સાચું; પરંતુ અદાલતે તો એમના બંધારણીય અધિકારનો મુદ્દો જ નજર સમક્ષ રાખ્યો. કોંગ્રેસના નવ બળવાખોર ધારાસભ્યોને રાવત સરકારના સ્પીકરે વેળાસર સસ્પેન્ડ કર્યા તેથી તેઓ ફલોર ટેસ્ટમાં ભાગ ન લઈ શક્યા. જો એમને મતદાન કરવાની મંજૂરી અપાઈ હોત તો કોંગ્રેસના હાથમાં કંઈ જ બચ્યું નહોતું. ફલોર ટેસ્ટમાં ભાજપને મળેલા ૨૮ મતમાં એ ૯ મત ઉમેરાતાં આંકડો

તંત્રીસ્થાનેથી...

પાંત્રીસ પર પહોંચ્યો હોત અને સંતુક્ત લોકશાહી તરીકે ઓળખતા અન્ય પક્ષો તથા અપક્ષોના છ સભ્યો પૈકી પણ કેટલાકને તોડી શકાયા હોત. તોડફોડના માસ્ટર ગણાતા ભાજપના મહામંત્રી કૈલાશ વિજયવર્ગીયના પાસ ઊલટા પાડીને ન્યાયપાલિકાએ શાસક પક્ષને ભારે આંચકો આપ્યો છે. હરીશ રાવત સામે ચાલી રહેલી સીબીઆઈ તપાસમાં સ્વાભાવિક રીતે જ તેઓ દોષિત ઠરી શકે એમ છે અને તેથી કદાચ તેઓ ઉતાવળે લોકપ્રિય પગલાં જાહેર કરી લઈ પોતે જ વિધાનસભાના વિસર્જનની ભલામણ કરી નવી ચૂંટણી માગી લે, તેવી સંભાવના છે. એમ નહીં કરે તો કોંગ્રેસમાંથી સસ્પેન્ડ કરાયેલા ધારાસભ્યો ભાજપમાં જોડાઈ શકે છે અને ફરી પાછી હરીશ રાવલ સરકાર લઘુમતીમાં મુકાઈ શકે છે. હાલ પૂરતા તો તેઓ ન્યાયદેવીની કૃપાથી ઉગરી ગયા છે. કેન્દ્ર માટે અને ભાજપ માટે આ એક બહુ જ મોટી લપડાક છે. વળી બસપાએ કોંગ્રેસની તરફેણ કરીને આગામી ઉત્તરપ્રદેશની વિધાનસભાની સૌથી મહત્ત્વની ગણાતી ચૂંટણી સમયે સંભવિત ધ્રુવીકરણનો પણ ઈશારો આપી દીધો છે.

CRP અને PROCALCITONIN

તન દુરસ્તી
મહેન્દ્ર ગજ્જર
ડૉ. દિનેશ રાઠોડ

મમ્મી...મમ્મી... હું જાઉં છું. ઉતાવળ માં સોનલ બોલી. મમ્મી એ કહ્યું આમ જલ્દી જલ્દી ક્યાં ઉપડી? અરે...મમ્મી ઓલી રૂપલની બેબીને દવાખાના માં દાખલ કરી છે એનો ફોન હતો હું એની પાસે જાઉં છું. મમ્મી બોલી રૂપલ ની બેબી? એ તો હજી ૧૨ થી ૧૫ દિવસની થઈ હશે? એને વળી શું થયું? ખબર નહિ પણ જાઉં તો ખબર પડે ને! પછી વાત કરીશ આવજે...દવાખનામાં જતાં જ રૂપલ તો રડે અને દીકરીને દાખલ કરેલી હતી. એક હાથમાં દવાનું લીસ્ટ અને બીજા હાથમાં લોહીના ટેસ્ટનું લીસ્ટ. સોનલે કહ્યુ શાંત રહે એને કઈ નહી થાય. ડોકટર શું કહે છે?? એને શું થયું?? રૂપલ રડતા રડતા બોલી બે ત્રણ દિવસથી શરીર ગરમ રહેતું હતું. સહેજ ધ્રુજારી હોય તેવું લાગ્યું અને શ્વાસ ઝડપ થી ચાલતો હતો. પહેલા તો બાના કહ્યાં પ્રમાણે ઘરેલું ઈલાજ કર્યા પણ કઈ ફરક ના પડ્યો માટે બાળકોના ડૉકટરને ત્યાં લઈ આવ્યા... ડોકટર કહે છે કે જંતુનું ઈન્ફેકશન લાગે છે. આ લોહીના ટેસ્ટ અને આ દવાઓ લખ્યા છે. સોનલે લીસ્ટ જોઈને કીધું - મારો ભાઈ લેબોરેટરીમાં જ છે એને ફોન કરીને પૂછું છું. સોનલે તરત ફોન લગાવ્યો. ભાઈ, આ બાળકોના ડોકટરે ટેસ્ટ લખ્યા છે વાંચું છું જરા સમજાવને આ શેના માટે છે? સોનલ વાંચવા લાગી એમાં લખ્યું હતું HB, TC, DC, ESR, URINE અને CRP. ભાઈ આ ટેસ્ટ શાના માટે છે? સોનું HB, TC, DC લોહીની ટકાવારી અને લોહીમાં રહેલા (રક્ત કણો, સ્વેત કણો)ના આંકડા બતાવે છે જે રૂટીન ચેક અપ કહેવાય, URINE એ પેશાબ નો રીપોર્ટ છે જેમાં કઈ જંતુ નો ચેપ હોય, લોહી જતું હોય, અથવા તો પથરી હોય વગેરે...ખબર પડે અને CRP એ C - REACTIVE PROT EINS નો ટેસ્ટ છે જે શરીરમાં કોઈ એક ભાગમાં કે આખા શરીરમાં કોઈ ઈન્ફેક્સન (જંતુ નો ચેપ) હોય અથવા તો ઈન્ફલામેંશન છે કે નહિ જોવા માટે ટેસ્ટ છે.

● પણ સોનું તું આ બધું કેમ પૂછે છે? ભાઈ હવે જલ્દી કોઈને ડોકટર 'સાહેબને ત્યાં રૂપલની બેબીનું લોહી લેવા મોકલ એના માટે આ ટેસ્ટ લખ્યા છે ભાઈ એ કહ્યું હા સારું...

● રૂપલને શાંત કરી સોનલ પણ લોહીના સેમ્પલ સાથે લેબોરેટરીમાં પહોચી ગઈ. મોટા મોટા મશીનો જોઈને એને ટેસ્ટ વિષે જાણવાની ઈચ્છા થઈ સોનલે પૂછ્યું, આ મશીનમાં CRPનો ટેસ્ટ થાય છે? ભાઈએ એ કહ્યું હા... આ ફુલ્લી ઓટોમેટીક મશીન છે. જેમાં માત્ર પેશન્ટના લોહીમાંથી છુટું પડેલું સીરમ મુકવાનું હોય છે. ટેસ્ટ ઓટોમેટીક થાય છે અને ૨૩ મિનીટમાં રીઝલ્ટ આવે છે. સોનલે કહ્યું ભાઈ આ બધી લેબોરેટરી વાળા પાસે આવા મોટા મશીનો હોય ? ના CRP ટેસ્ટ મેન્યુઅલ મેથડ થી પણ થાય છે જેમાં સીરમ અને સફેદ રંગ નું CRPનું રીએજનટ (લેટેક્ષ) વપરાય છે એક કાર્ડ પર મિક્ષ કરીને જોવા નું અને રીઝલ્ટ આપવાનું - negative અથવા positive પણ આ જૂની પધ્ધતિ છે જે સચોટ નથી, હવે ક્વોન્ટેટેટીવ મેથડથી ટેસ્ટ થાય છે જેમાં CRPના ચોક્કસ આંકડા સાથે positive અને negativeનું રીપોર્ટીંગ થાય છે. હવે તો મેન્યુઅલ લેટેક્ષ ના જમાના ગયા. મશીનમાં પણ બે જાતની કીટ વપરાય છે STANDARD CRP અને HS CRP. સોનલે કહ્યું એ શું હોય? STANDARD CRP એ હાઈ લેવલ પ્રોટીન માપે છે જે ૧૦ થી ૧૦૦૦ mg /L ની રેંજ માં હોય છે જયારે HS CRP એટલે કે હાઈ સેન્સેટીવ CRP જે લો લેવલનું પ્રોટીન માપે છે જે ૦.૫ થી ૧૦ mg /l ના લેવલ માં હોય છે.હવે ભાઈ તમે આ બેબીમાં કયું CRP માપશો??? સોનું STANDARD CRP - કેમકે શરીરમાં ઈન્ફેક્સન છે કે નહિ એ જોવા માટે નો ટેસ્ટ છે

● જો સોનું બેબી નું CRP વધારે છે, માટે હવે ડોક્ટર સાથે વાત કરી ને PROCALCITONIN (પ્રોકેલ્સીટોનીન) ટેસ્ટ કરવો પડે. કેમ ભાઈ? હવે તો ખબર પડી ગઈ કે કઈક ઈન્ફેક્સન છે પછી કેમ? હા સાચી વાત પણ એ જાણવું જરૂરી છે કે ઈન્ફેક્સન બેક્ટેરિયાનું છે કે નહિ તેના માટે PROCALCITONIN ટેસ્ટ છે જે બેક્ટેરીયલ ઈન્ફેક્સન માટે વધુ સચોટ ટેસ્ટ છે.

● HS -CRP એ તો હૃદયને લગતા રોગની તપાસ માટેનો ટેસ્ટ છે. એવા પેશન્ટ કે જેમાં ડોકટરને હાર્ટની બીમારીની શક્યતાઓ વધારે લાગે એમાં HS CRP કરાવે છે જેમાં એવું જાણવા મળ્યું છે કે HS CRP ટેસ્ટથી હાર્ટ એટેક, સ્ટ્રોક અને હાર્ટને લગતી બીજી બીમારીની જાણ થાય છે જે કોલેસ્ટ્રોલના ટેસ્ટ કરતા પણ વધારે ઉપયોગી છે.

● રમીલાબાના પગમાં ઘણા સમયથી દુખાવો રહેતો હતો. ગામની બહેનો વારે વારે કહેતી આતો વા કહેવાય આમાં કઈ નહિ. આતો ઉંમર થાય એટલે બધાને દુખે જ એમાં કોઈ ચિંતા નહિ કરવી.જે આવે એ સલાહ આપી ને જાય, કોઈ કહે માલીશ કરો, શરીર

અનુસંધાન પાના નં. ૭ પર

કેરલ અને પશ્ચિમ ઘાટના વનસંરક્ષણ માટે કયું આંદોલન ચલાવવામાં આવ્યું હતું?

ખજાનો
અનિલ પટેલ

પર્યાવરણ જગત

(૧) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘનો પર્યાવરણલક્ષી કાર્યક્રમ યુ.એન.ઈ.પી કયા વર્ષથી શરુ થયો?
(અ) ૧૯૭૦ (બ) ૧૯૭૨
(ક) ૧૯૭૫ (ડ) ૧૯૮૦

(૨) સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘે ૧૯૯૪ના વર્ષને કયા વર્ષ તરીકે જાહેર કર્યું હતું?
(અ) પર્યાવરણ ચેતના વર્ષ (બ) જલ બચાવો વર્ષ
(ક) ઉર્જા સભાનતા વર્ષ (ડ) ક્લીન અપ ધ વર્લ્ડ વર્ષ

(૩) કેરલ અને પશ્ચિમ ઘાટના વનસંરક્ષણ માટે કયું આંદોલન ચલાવવામાં આવ્યું હતું?
(અ) ચિપકો આંદોલન (બ) બાંગેશ્રી આંદોલન
(ક) ઘાટી બચાવો આંદોલન (ડ) શાંતિ ઘાટી આંદોલન

(૪) રીઓ-૨૦ પૃથ્વી સંમેલન કયારે યોજાયું?
(અ) ૨૦૦૬ (બ) ૨૦૧૦
(ક) ૨૦૧૨ (ડ) ૨૦૧૫

(૫) ૧૯૭૨માં સ્થાપિત વિશ્વનો પ્રથમ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન યલોસ્ટોન કયા દેશમાં છે?
(અ) ઈંગ્લેન્ડ (બ) સ્વિત્ઝર્લેન્ડ
(ક) આફ્રિકા (ડ) અમેરીકા

(૬) લા-નિનો શું છે?
(અ) મહાસાગરનો ઠંડો પ્રવાહ (બ) વાવાઝોડાનું નામ
(ક) મહાસાગરનો ગરમ પ્રવાહ (ડ) ટોર્નેડોનું નામ

(૭) એશિયાનું સૌથી મોટું પક્ષી પ્રજનન ક્ષેત્ર કયું છે?
(અ) ભરતપુર (રાજ.) (બ) કેવલાદેવ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન
(ક) નળ સરોવર (ડ) જેસોર અભયારણ્ય

(૮) ડરબન જલવાયુ પરિવર્તન કયારે યોજાઈ ગયું?
(અ) ૨૦૧૦ (બ) ૨૦૧૧
(ક) ૨૦૧૨ (ડ) ૨૦૧૪

(૯) ભારતમાં કુલ કેટલા બાયોસ્ફિયર રિઝર્વ ક્ષેત્રો છે?
(અ) ૧૨ (બ) ૧૪
(ક) ૧૬ (ડ) ૧૮

(૧૦) ચક્રવાતી તોફાનોને નામ આપવાની શરુઆત કયારથી થઈ?
(અ) ૧૯૪૫ (બ) ૧૯૫૦
(ક) ૧૯૫૨ (ડ) ૧૯૬૦

(૧૧) 'આદિત્ય શોપ' કયા ઉપરકરણો સાથે સંકળાયેલા છે?
(અ) ઈલેક્ટ્રોનિક્સ (બ) પ્લાસ્ટિક ટેકનોલોજી
(ક) સૌર ટેકનોલોજી (ડ) કૃષિ ટેકનોલોજી

(૧૨) રાષ્ટ્રીય પક્ષી દિવસ કયારે મનાવવામાં આવે છે?
(અ) ૧૨ નવેમ્બર (બ) ૨૨ એપ્રિલ
(ક) ૧૬ સપ્ટેમ્બર (ડ) ૫ જૂન

(૧૩) ૨૯ ડિસે. કયા દિવસ તરીકે ઉજવાય છે?
(અ) પૃથ્વીદિન (બ) જલદિન
(ક) ઉર્જાદિન (ડ) આંતરરાષ્ટ્રીય જૈવિક વિવિધતા દિવસ

(૧૪) ૧૬ ઓકટોબર કયા દિવસ તરીકે ઉજવાય છે?
(અ) વિશ્વ ખાદ્ય દિવસ (બ) વિશ્વ વિકલાંગ દિવસ
(ક) વિશ્વ સ્વાસ્થ્ય દિવસ (ડ) વિશ્વ જલ સંરક્ષણ દિન

(૧૫) જિમ કાર્બેટ નામના શિકારીના નામ પરથી સ્થાપવામાં આવેલ ભારતનું પ્રથમ જિમકાર્બેટ અભયારણ્ય કઈ સાલમાં સ્થાપવામાં આવ્યું હતું?
(અ) ૧૯૩૦ (બ) ૧૯૩૫
(ક) ૧૯૪૫ (ડ) ૧૯૪૭

વિવિધા

વિષય : આ સપ્તાહમાં આવતા વિશ્વના વૈજ્ઞાનિકોના જન્મદિવસ

- ૧૩ મે ૧૮૫૪ — ટ્વેશ ડેલાજ : ફ્રેન્ચ જુઓલોજીસ્ટ તથા માનવશરીરશાસ્ત્રી, આંતરીક કાનની રચનાના સંદર્ભમાં સંશોધન કરનાર
- ૧૩ મે ૧૭૫૩ — લાઝર-નિકોલસ-માર્ગૂટર કાર્નોટ : ફ્રેન્ચ ગણિતશાસ્ત્રી તથા મિલેટ્રી એન્જીનીયર
- ૧૪ મે ૧૮૬૩ — જહોન ચાર્લ્સ ફીલ્ડ : અમેરીકન ગણિતશાસ્ત્રી, ગણિતશાસ્ત્રનો સર્વોચ્ચ એવોર્ડ ફિલ્ડ મેડલ તેમના નામ સાથે જોડાયેલ છે
- ૧૪ મે ૧૮૧૫ — જયોર્જ ફોવન્સ : ઈંગ્લીશ કેમિસ્ટ, ૧૯૪૫માં બેન્ઝોલાઈન કેમિકલ બનાવનાર
- ૧૫ મે ૧૮૫૯ — પેરી ક્યુરી - ફ્રેન્ચ ફીઝીકલ કેમિસ્ટ, રેડિયો એક્ટીવ તત્ત્વની શોધ બદલ ૧૯૦૩માં નોબેલ પ્રાઈઝ વિજેતા
- ૧૫ મે ૧૮૫૭ — વિલિયમ પી. ફલેમીંગ : સ્કોટીસ - અમેરીકન ખગોળશાસ્ત્રી. 'વ્હાઈટ ડ્રાફ્ટ' નામના તારાની જાણકારી આપનાર
- ૧૬ મે ૧૮૬૧ — ઈરવીંગ વાગ્માન કોલર્બન : અમેરીકન સંશોધક તથા ઉદ્યોગપતિ - બારી-દરવાજાના કાચ બનાવવાની ફેકટરી શરુ કરનાર
- ૧૬ મે ૧૮૫૦ — જહોન્સ વોન મિકુલીજ રેડેક્કી - પોલેન્ડના વતની અને સર્જન, કેન્સર સર્જરી માટેની ટેકનિક વિકસાવનાર
- ૧૭ મે ૧૮૩૬ — સર જોસેફ નોર્મોન લોકીયર : ઈંગ્લીશ ખગોળશાસ્ત્રી, સૂર્યના વાતાવરણમાં જોવા મળતાં હિલિયમની ૧૯૬૮માં શોધ કરનાર
- ૧૭ મે ૧૮૧૭ — થોમસ ડેવિસન : સ્કોટીસ પ્રકૃતિવિદ, અને વનસ્પતિશાસ્ત્રી, 'લેમ્પસેલ' વિષે સંશોધન કરનાર
- ૧૮ મે ૧૮૮૯ — થોમસ મીડગ્લી જુનિયર : અમેરીકન એન્જીનીયર અને રસાયણશાસ્ત્રી, 'ટેટ્રાઈયાઈલ લેડ' શોધ કરનાર
- ૧૮ મે ૧૮૩૫ — રોબર્ટ ઈ. હોર્ટન : અમેરીકન હાઈડ્રોલિક એન્જીનીયર. મોર્ડન હાઈડ્રોલોજીના પિતામહ
- ૧૯ મે ૧૮૬૯ — હેનરી હોર્ટીઓ ડીકસોન : આર્યલેન્ડના વતની અને વનસ્પતિશાસ્ત્રી, વનસ્પતિનું આયુષ્ય વલણ દ્વારા નક્કી કરવાની પદ્ધતિ આપનાર

ગત સપ્તાહના સવાલનો જવાબ

સવાલ : પૂર્વ વડાપ્રધાન શ્રી મનમોહનસિંહ કયા રાજયમાંથી રાજયસભાના સદસ્ય બન્યા હતા ?

જવાબ : આસામ

સાચા ઉત્તર આપનાર પત્રમિત્રો

(૧) ઋજિત રાવલ : સે-૭ડી, ૧૨૨૨/૨ (૨) નટુભાઈ દરજી : પેથાપુર (૩) હાર્દિક એન. ભટ્ટ : સે-૨૪ (૪) મૂળજીભાઇ પરમાર 'દધિ' : સે-૭બી (૫) જયેન્દ્ર પ્રસાદ એન. પાઠક : ઈન્ફો.જુ.સાયન્સ કોલેજ (૬) હર્ષ પી. શાહ : સે-૨સી

આ સપ્તાહનો સવાલ (જવાબ એક સપ્તાહમાં મોકલો)

તાજેતરમાં કઈ કંપનીના હેલિકોપ્ટર ખરીદી મામલે સોનિયા ગાંધી પર આક્ષેપો થઈ રહ્યાં છે ?

'ગાંધીનગર સમાચાર'-ખજાનો વિભાગ,
બ્લોક નં. ૬૮૪/૧, સેક્ટર-૮ ગાંધીનગર

સાચા જવાબો

(૧) બ (૨) અ (૩) ક (૪) ક (૫) ડ (૬) અ (૭) બ (૮) બ (૯) ડ (૧૦) અ (૧૧) ક (૧૨) અ (૧૩) ડ (૧૪) અ (૧૫) બ

પાપ વિદારે નામ તમારું

અમર વારસો
ડૉ. રશ્મિકાન્ત મહેતા

ચૈત્ર સુદ નોમ 'રામનવમી'; રામનો પ્રાગટ્ય દિન છે; તેની જેમ વૈશાખ સુદ નોમ 'સીતા નવમી' છે. સીતાનો પ્રાગટ્યદિન છે. ભારતની ધાર્મિક પરંપરામાં રામ અને સીતાનું યુગલ આદર્શ યુગલ છે. આ બંનેમાં સીતાનું નામ પહેલાં લેવાય પછી રામનું - જેમ કે 'સીતારામ'. પાપ ગમે તેટલું મોતું આચર્યું હોય, પરંતુ જેનાં માત્ર સ્મરણથી નાશ પામી જાય; તેવી મહાસતીઓમાં સીતાનો સમાવેશ છે, એ ખરાં અર્થમાં ધરતીપુત્રી છે. ધરતીમાંથી પ્રગટી છે અને ધરતીમાં સમાઈ છે.

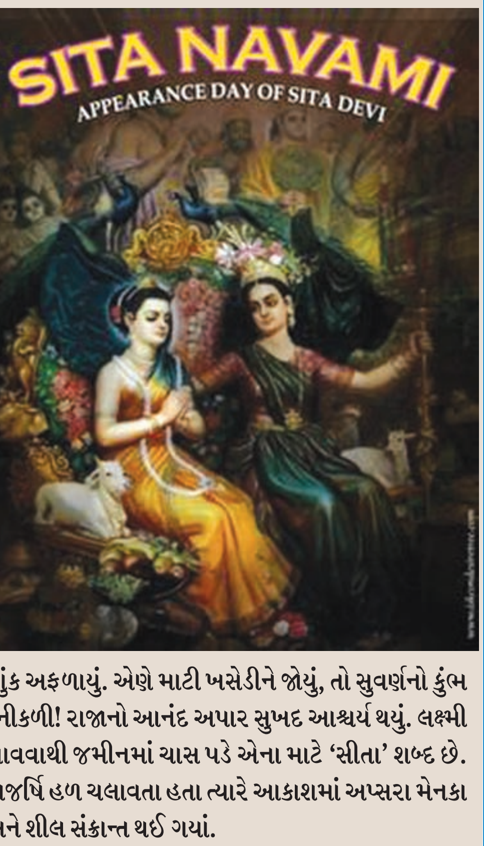

મિથિલા નરેશ રાજર્ષિ જનક સીરધ્વજ હતા. એની ધજામાં સુવર્ણના હળનું રાજચિહ્ન રહેતું. એમને નિઃસંતાનપણાનું દુઃખ હતું. મહર્ષિ નારદે એમને આ દુઃખ દૂર કરવા પુત્રકામેષ્ટિ યજ્ઞ કરવાનું સૂચન કર્યું. જનકરાજાએ આ સૂચન સ્વીકારી લીધું. યજ્ઞની વેદિ માટે એને જમીનને સમથળ કરવી હતી. એથી એણે પોતાનું સુવર્ણનું હળ જમીનમાં ચલાવ્યું, પરંતુ એના ફળા સાથે કશુંક અફળાયું. એણે માટી ખસેડીને જોયું, તો સુવર્ણનો કુંભ હતો અને એમાંથી મધુર સ્મિત વેરતી શિશુ કન્યા નીકળી! રાજાનો આનંદ અપાર સુખદ આશ્ચર્ય થયું. લક્ષ્મી સદેહે પધાર્યા હોય એટલો આનંદ થયો. હળ ચલાવવાથી જમીનમાં ચાસ પડે એના માટે 'સીતા' શબ્દ છે. રાજષિએ આ શિશુકન્યાને નામ આપ્યું 'સીતા'. રાજર્ષિ હળ ચલાવતા હતા ત્યારે આકાશમાં અપ્સરા મેનકા પસાર થતી હતી; તેથી સીતામાં મેનકાનાં સૌંદર્ય અને શીલ સંક્રાન્ત થઈ ગયાં.

રામના વનપ્રસ્થાન સમયે સીતા પોતાને સાથે લઈ જવા કહે છે - 'નારીને માટે પતિ એક જ ગતિ છે - પિતા, માતા, સખીઓ, પુત્ર અથવા પોતે - કોઈ જ નહિ. તમે અડાબીડ જંગલમાંથી પસાર થશો, ત્યારે હું તમારી આગળ ચાલીશ અને કાંટા ઝાંખરા વેડતી જઈશ. જે રીતે હું પિતાના મહેલમાં રહેતી હતી એટલા જ આનંદથી તમારી સાથે રહીશ. તમારી હંમેશા સેવા કરતી રહીશ જો મળી રહેશે, તો મધુર સુગંધથી મહેકતાં ઉપવનોમાં તમારી સાથે આનંદ કરીશ.'

કુલગુરુ વશિષ્ઠે સીતાને વનપ્રસ્થાન સમયે વનવાસીનાં વલક્યવસ્ત્રો પહેરવાની મનાઈ ફરમાવી. પરંતુ સીતાએ આદેશને જ સ્વીકાર્યો અને રામ વલ્ક્યોમાં હોય ત્યારે એને અનુસરવામાં જ પોતાનું શ્રેય માન્યું.

અત્રિ ઋષિના આશ્રમમાં સીતાએ માતા અનસૂયાને કહ્યું - 'સ્ત્રીને માટે પતિ જ સર્વસ્વ છે, એને માટે પતિસેવાથી વધીન બીજું કોઈ તપ નથી.'

અશોકવાટિકામાં સીતાએ રાવણને કહ્યું - 'તું શિયાળ છો અને હું સિંહણ છું. સૂર્યની પ્રભાને સ્પર્શી ન શકાય તેમ તું મને સ્પર્શી પણ નહિ શકે. રામની આ પ્રિય પત્નીને હેરાવ કરવાનો પ્રયત્ન જે કરશે તે બે હાથથી સૂર્યચંદ્રને પકડવાનો યત્ન કરશે. તારામાં અને રામમાં એટલો તફાવત છે, જેટલો શિયાળ અને સિંહમાં.'

અગ્નિપરીક્ષા પછી અગ્નિએ રામને કહ્યું, 'આ 'તમારી' સીતા છે, એનામાં કોઈ પાપ નથી. પોતાની વાણીથી, મનથી, બુદ્ધિથી કે નેત્રોથી કયારેય તમારાથી વિરુદ્ધ આચરણ કર્યું નથી. પ્રલોભનો અને ધાકધમકીઓ વચ્ચે પણ એણે તમારામાં જ ચિત્ત રાખ્યું છે એ બધી રીતે નિર્દોષ છે - મારી આજ્ઞા છે. કશું કહેવાનું નથી.'

પોતાના પરિત્યાગ સમયે લક્ષ્મણ સાથે રામને સંદેશો મોકલ્યો - 'જેવું વર્તન તમે ભાઈઓ સાથે રાખો છો, એવું જ વર્તન નગરજનો તરફ રાખશો. એમની સાથે ખરાબ વ્યવહાર ન કરતા.'

પોતાના અંત સમયે સીતાએ પૃથ્વીને વિનંતી કરી - 'હે ભૂમિદેવી! મન-વચન-કર્મથી હું માત્ર રામમાં જ મગ્ન રહી હોઉં તો મને માર્ગ આપશો.' એણે બોલવાનું પૂરું કર્યું એટલે ધરતીમાં જગ્યા થઈ. એમાંથી દિવ્યસિંહાસન બહાર આવ્યું. દિવ્ય હેતધારી નાગોએ ધારણ કર્યું હતું. તેમાં દેવી પૃથ્વી બેઠાં હતા. એણે સીતાનું સ્વાગત કર્યું. એને આલિંગન આપીને, ખોળામાં લઈને બાજુમાં બેસાડી. બંનેની સાથે આ દિવ્ય સિંહાસન ધીમે ધીમે પાતાળમાં સરકી ગયું. સતિ સીતાના જય જય કારથી નભોમંડળ ગૂંજી ઊઠ્યું.